

Jaarbericht over 2007
van
Stichting Pensioenfonds DSM Nederland



Dit Jaarbericht is een uitgave van de Stichting Pensioenfonds DSM Nederland (PDN).

Het is een samenvatting van het jaarverslag van ons pensioenfonds over 2007.

Dit Jaarbericht brengt verslag uit aan de deelnemers en pensioengerechtigden over de gebeurtenissen en resultaten over het afgelopen jaar. Verder geven we aan de hand van vragen en antwoorden een toelichting op de pensioenwereld en ons pensioenfonds PDN. U kunt daarin lezen hoe ons pensioenfonds werkt. Ook leggen we de belangrijkste pensioenregels uit van het pensioenreglement. Achterin het Jaarbericht vindt u een lijst van afkortingen en trefwoorden.

Wie is Stichting Pensioenfonds DSM Nederland?

Stichting Pensioenfonds DSM Nederland is een onafhankelijke stichting met een eigen bestuur, dat zelfstandig de koers bepaalt.

Het pensioenfonds is verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenen van de volgende bedrijven:

DSM Limburg
DSM Gist Services
DSM Resins
DSM NeoResins
DSM Engineering Plastics Emmen
DSM Pharma Chemicals Venlo
DSM Special Products
DSM Biologics Company
DSM Executive Services

ADRESGEGEVENS

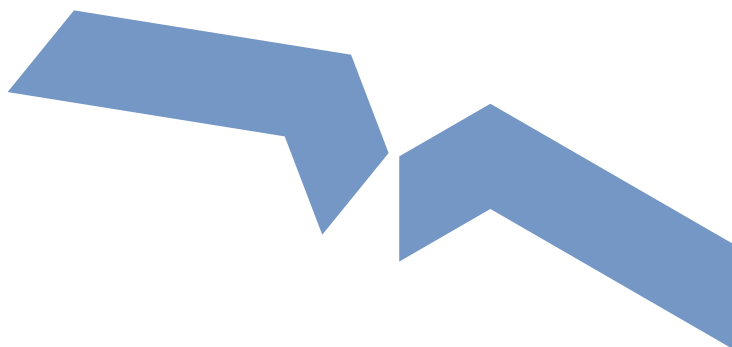
Bezoekadres	Pensioenfonds DSM Nederland, Het Overloon 1, 6411 TE Heerlen
Postadres	Postbus 6500, 6401 JH Heerlen
Telefoon	045-5788100 (Pension Desk)
Telefax	045-5782772
Internet	www.PDNpensioen.nl
E-mail	Info.PDN@dsm.com

Voor opmerkingen of suggesties naar aanleiding van dit Jaarbericht kunt u contact opnemen met Jan Janssen, afd. bestuursondersteuning DSM Pension Services, tel. 045-5782144 (E-mail: jan.janssen@dsm.com).

Jaarbericht over 2007

van

Stichting Pensioenfonds DSM Nederland



Inhoudsopgave

Voorwoord 2007:	Jaarringen	3
Wat gebeurde er in 2007?	Fusie van Pensioenfondsen DSM-Chemie en Gist-Brocades	5
	De financiële positie van het pensioenfonds	5
	Goed Pensioenfondsbestuur	5
	Aanpassing pensioenreglementen	6
	Corporate Governance	6
	Maatschappelijk Verantwoord Beleggen	6
	De nieuwe Pensioenwet	6
	Communicatiebeleid 2007-2010	6
Toeslagverlening bij PDN (Hoe blijft uw pensioen op peil?)	Toeslagen voor de actieve deelnemers	9
	Toeslagen op ingegane pensioenen	10
	Vroeg/Prepensioen en/of Vrijwillig Pensioensparen (VPS)?	10
	Toekomstverwachting	10
Personalial per 1 januari 2008	13
Resultaten 2007	Rendement 2007	15
	Wat heeft PDN verdiend en wat waren de kosten in 2007?	16
	Hoe staan we er financieel voor?	17
	Onze dekkingsgraad	17
Belangrijke cijfers uit het jaarverslag 2007	18
Blik vooruit	Indexatielabel	21
	Afkoop kleine aanspraken	21
Uw pensioen nader toegelicht	Wat is pensioen?	23
	Hoe werkt ons pensioenstelsel?	23
	Hoe komen het pensioen en het pensioenreglement tot stand?	23
	Wie is PDN?	23
	Wat doet PDN?	24
	Wie bestuurt PDN?	24
	Wie hebben belang bij goed pensioenfondsbestuur?	24
	Wat doet het College van Belanghebbenden?	24
	Wat doet het College van Toezicht?	24
	Wie is DSM Pension Services (DPS)?	25
	Hoe komt PDN aan zijn geld?	25
	Van wie ontvangt ons pensioenfonds pensioenpremie?	25
	Waarom belegt PDN zijn vermogen?	25
	Hoe belegt ons pensioenfonds?	25
	Hoe komt het beleggingsbeleid tot stand?	25
	Beleggingsbeleid 2008	26
	Hoe weet je of ons pensioenfonds financieel gezond is?	26
Onze pensioenregeling	Ouderdomspensioen	29
	Partnerpensioen	29
	Overlijden tijdens dienstverband	29
	Wezenpensioen	30
	Arbeidsongeschiktheidspensioen	30
	Vervroegd met pensioen	30
Lijst van afkortingen en trefwoorden	31

Jaarringen

Dit is het eerste Jaarbericht dat ons pensioenfonds u aanbiedt met zijn nieuwe naam, Stichting Pensioenfonds DSM Nederland. Dat doen we met veel genoegen en met veel overtuiging, omdat we pensioen belangrijk vinden. Daarom informeren we u ook graag over de ontwikkelingen binnen en buiten ons pensioenfonds. Die informatie bieden we zo overzichtelijk mogelijk aan. Afgewisseld met foto's van bomen. Maar zoals gezegd zo overzichtelijk dat u door de bomen het bos nog blijft zien.

Intussen weten we dat de bomen niet tot in de hemel groeien. Of anders gezegd: economisch is het in 2007 niet altijd rozengeur en maneschijn geweest. Vorig jaar kreeg de hele wereld te maken met de 'hypothekencrisis'. Deze is nu, voorjaar 2008, nog niet voorbij. Wereldwijd hebben alle financiële instellingen te maken gekregen met lagere rendementen. Ook ons pensioenfonds. Toch is de financiële positie van ons pensioenfonds het afgelopen jaar verbeterd.

Als we dat met bomen vergelijken: aan de jaarringen van een boom, kan men zien hoe een boom zich ontwikkeld heeft. In jaarringen komen altijd mindere jaren voor. Omdat het bij voorbeeld te droog of te koud was. Het belangrijkste is dat de boom in zulke jaren gezond is. Zo is het ook met ons pensioenfonds. De financiële positie van het pensioenfonds is gezond. Ondanks een minder goed jaar 2007. U leest erover in dit Jaarbericht. Ook leest u over de vernieuwingen in de bestuurlijke organisatie en waarom we die vernieuwingen toepassen.

Het Jaarbericht is een samenvatting van het wettelijk verplichte jaarverslag dat wij uitgeven.

Wilt u graag meer, of meer uitvoerige informatie, dan kunt u het Jaarverslag 2007 van ons pensioenfonds vinden op www.PDNpensioen.nl U vindt daar ook andere pensioeninformatie.

Wij hopen dat dit Jaarbericht uw pensioen kennis vergroot. Hebt u suggesties? Laat het ons weten! Wij wensen u veel leesplezier!

Het bestuur van Pensioenfonds DSM Nederland

Frans Pistorius
Voorzitter

John van Engelen
Plaatsvervangend voorzitter



Wat gebeurde er in 2007?

In 2007 hebben we diverse acties uit 2006 afgerond. Zoals de fusie van de pensioenfondsen DSM-Chemie en Gist-Brocades. Deze fusie is vanaf 1 januari 2007 ook financieel helemaal rond. Ons pensioenfonds heet nu Stichting Pensioenfonds DSM Nederland (PDN). Verder hebben we het afgelopen jaar nieuwe stappen gezet voor goed pensioenfondsbestuur. Ook nieuwe zaken stonden op de agenda. Zo zijn de pensioenreglementen aangepast aan de nieuwe Pensioenwet en aan de genoemde fusie. Verder waren er de nodige ontwikkelingen op het gebied van beleggingen. We besteden er in deze terugblik aandacht aan.



FUSIE VAN PENSIOENFONDSEN DSM-CHEMIE EN GIST-BROCADES

Het pensioenfonds DSM-Chemie (PDC) heeft alle verplichtingen en het vermogen van Pensioenfonds Gist-Brocades (PGB) overgenomen. Per 1 januari 2007 is de fusie van de pensioenfondsen in alle opzichten rond. Vanaf die datum heet ons pensioenfonds Stichting Pensioenfonds DSM Nederland (PDN). Bij het van start gaan van PDN werd het verschil in dekkingsgraad tussen PDC en PGB gecorrigeerd. Dit gebeurde door een storting van 91 miljoen euro door DSM in de pensioenkas.

DE FINANCIËLE POSITIE VAN HET PENSIOENFONDS

In 2007 is de financiële positie van ons pensioenfonds weer versterkt. De dekkingsgraad van ons pensioenfonds steeg van 147% naar 150%. De dekkingsgraad is de

verhouding tussen de bezittingen (het pensioenvermogen) en de verplichtingen (de opgebouwde pensioenrechten) van het pensioenfonds. Een hoge dekkingsgraad vormt een gezonde basis voor de toekomst. De hogere rentestand in 2007 heeft een belangrijk aandeel geleverd in de groei van de dekkingsgraad. Het beleggingsrendement bedroeg het afgelopen jaar overigens 1,5%. In het hoofdstuk 'Resultaten 2007' leest u hier meer over.

GOED PENSIOENFONDSBESTUUR

Naar aanleiding van de Principes Goed Pensioenfondsbestuur en de nieuwe Pensioenwet is het bestuur van ons pensioenfonds in 2007 verder gegaan met die principes. Het bestuur heeft in dat verband de volgende besluiten genomen, die ingaan op 1 januari 2008:

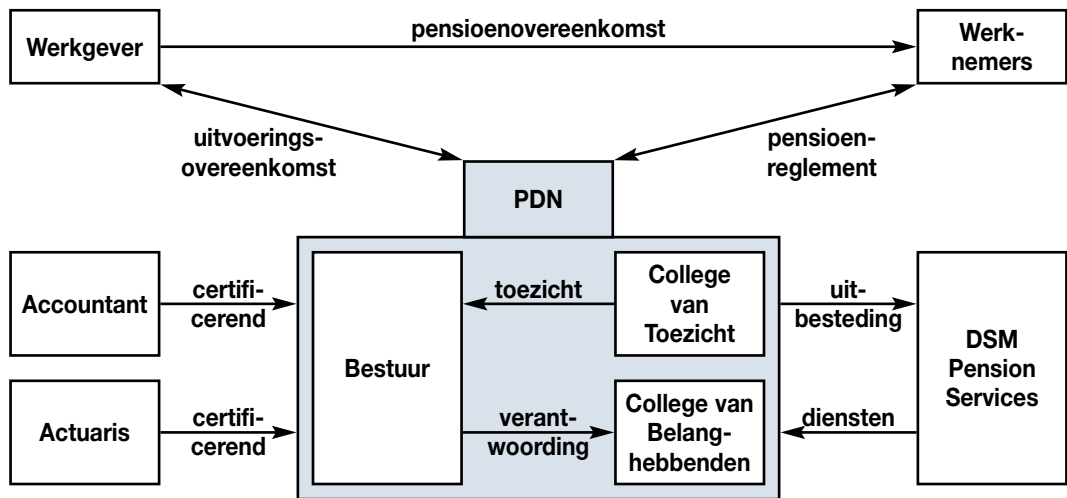
- het bestuur gaat van 18 naar 16 leden. Acht leden worden voorgedragen door DSM Nederland BV, vier leden door de Centrale Ondernemingsraad DSM Nederland en vier leden worden gekozen uit en door de pensioengerechtigden;
- er komt een afzonderlijk orgaan voor intern toezicht, bestaande uit drie van het fonds onafhankelijke deskundigen (College van Toezicht);
- er komt ook een verantwoordingsorgaan, bestaande uit negen leden (College van Belanghebbenden). Van deze negen leden worden er drie aangewezen door DSM Nederland BV, drie door de Centrale Ondernemingsraad van DSM Nederland en drie leden worden gekozen uit en door de pensioengerechtigden.

Deze besluiten zijn ook verwerkt in de statuten van het pensioenfonds.

In juli 2007 zijn de voorbereidingen gestart voor de verkiezing van vertegenwoordigers van pensioengerechtigden in het bestuur en het College van Belanghebbenden. De verkiezingen zijn in november afgerond. De leden van het College van Toezicht zijn per 1 januari 2008 benoemd.

In 2007 is door het bestuur een Regeling Klachten en Geschillen vastgesteld.

Structuur van PDN per 1 januari 2008



AANPASSING PENSIOENREGLEMENTEN

In 2007 zijn wijzigingen aangebracht in de (pre)pensioenreglementen. Deze wijzigingen waren noodzakelijk omdat ons pensioenfonds per 1 januari 2007 ook de pensioenregelingen uitvoert van DSM Gist Services BV en van DSM Neoresins. Verder heeft het bestuur eind 2007 het Pensioenreglement, Prepensioenreglement, het prepensioenreglement DSM Engineering Plastics Emmen en het Reglement Vervroegde Individuele Pensionering DSM Resins aangepast aan de nieuwe eisen van de Pensioenwet.

CORPORATE GOVERNANCE

Ons pensioenfonds zet haar beleid van Corporate Governance (goed ondernemingsbestuur) voort. Dat betekent onder andere dat we stemmen op alle algemene vergaderingen van aandeelhouders van Nederlandse ondernemingen waarin we beleggen. Ons stembeleid en stemgedrag staan op de PDN website.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGEN

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen betekent duurzaam (sociaal en milieu) en ethisch verantwoord beleggen van pensioengelden. Ons pensioenfonds heeft tot de tweede helft van 2007 het volgende beleid gevolgd:

- we beleggen niet in ondernemingen indien er duidelijk aanwijsbare factoren zijn dat deze ondernemingen niet op maatschappelijk verantwoorde wijze zaken doen;

Vanaf de tweede helft van 2007 heeft het bestuur het beleid verder uitgewerkt. De hoofdpunten van dit beleid zijn:

- ons pensioenfonds belegt niet direct in ondernemingen die zich schuldig maken aan ernstige vormen van

kinderarbeid en in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van landmijnen;

- we geven inzicht in de beleggingsportefeuille van PDN door begin 2008 de beleggingsportefeuille op de PDN website te plaatsen.

DE NIEUWE PENSIOENWET

De nieuwe Pensioenwet heeft geleid tot ingrijpende aanpassingen van de bestuursorganen van ons pensioenfonds.

De Pensioenwet is ook van groot belang voor de inhoud van de regeling, het financiële toetsingskader en de inhoud van de financieringsafspraken. Hierop hebben ons pensioenfonds en de sociale partners overigens al vooruit gelopen bij de reglementen en financiering die we per 1 januari 2006 hebben doorgevoerd.

De Pensioenwet schrijft verder regels voor die bij voorbeeld over pensioenreglementen gaan. Daarom heeft het bestuur in het verslagjaar veel aandacht besteed aan de aanpassing van de (pre) pensioenreglementen en aan een met DSM afgesloten uitvoeringsovereenkomst. Die overeenkomst is gebaseerd op bestaande afspraken.

In december stelde het Bestuur die reglementswijzigingen vast en nam het een besluit over de met de werkgever af te sluiten uitvoeringsovereenkomst. Daarmee voldoet ons pensioenfonds aan de Pensioenwet.

COMMUNICATIEBELEID 2007-2010

Het bestuur heeft voor de jaren 2007-2010 een nieuw beleidsplan voor communicatie gemaakt. Met de uitkomsten van het in 2006 onder de deelnemers gehouden tevredenheidsonderzoek is in dit plan rekening gehouden. En met de nieuwe regels van de Pensioenwet over communicatie. Het plan wordt elke drie jaar getoetst

aan de behoeften van de belanghebbenden, de ontwikkelingen en de nieuwste inzichten op het gebied van communicatie.

Op basis van het beleidsplan hebben we voor 2007 een actieplan gemaakt voor de communicatie met de deelnemers. In het plan zijn de bijzondere acties voor 2007 opgenomen. Na de fusie van de pensioenfondsen Gist-Brocades en DSM-Chemie is door het bestuur van Pensioenfonds Gist-Brocades aan haar verzekerden het boek 'Pensioen in beweging bij 'De Gist' in Delft' en de dvd 'Gist in beeld', uitgereikt. De nieuw toegetrede actieve verzekerden van DSM NeoResins ontvingen een speciale Pensioenkrant over de pensioenregeling van DSM Nederland.

Naast deze bijzondere acties, hebben we de gebruikelijke activiteiten uitgevoerd, zoals de toezending van het

jaarlijkse Uniforme Pensioenoverzicht, het overzicht prepensioensaldo, de maandelijkse uitkeringsspecificatie en de jaaropgave voor pensioengerechtigden

De pensioengerechtigden hebben we via Pensioencontact uitgebreid geïnformeerd over de verkiezingen in het Bestuur en het College van Belanghebbenden. Ook informeerden we de pensioengerechtigden over de mogelijkheid om vakbondscontributie fiscaalvriendelijk te laten verrekenen. Verder hebben we alle deelnemers ingelicht over het toegepaste toeslagbeleid en hebben we de regeling Klachten en geschillen op de website geplaatst. In oktober verscheen voor de eerste keer een Uniform Pensioenoverzicht met een toelichting in de Engelse taal.

PDN zet nog andere middelen in om u te informeren over uw pensioen. De belangrijkste zijn:

Telefonische Pension Desk

Deelnemers en pensioengerechtigden van PDN kunnen met hun vragen over hun pensioen tijdens kantooruren terecht bij de Pension Desk: telefoonnummer 045-5788100. Ook via e-mail (info.PDN@dsm.com) is de Pension Desk bereikbaar.

Website PDN (www.PDNpensioen.nl)

Deze, actuele website in de Nederlandse en Engelse taal, bevat algemene informatie over pensioenen, vermogensbeheer en dergelijke.

Pensioencontact

Pensioengerechtigden ontvangen drie keer per jaar het magazine PDN Pensioencontact. Het magazine is ook via de website beschikbaar. Van dit magazine wordt ook een gesproken uitgave uitgebracht voor blinden en slechtzienden.

Het Jaarverslag

PDN geeft jaarlijks een jaarverslag uit, met daarin onder meer een verslag van het bestuur, de jaarrekening, de verklaringen van de accountant en het verslag van de actuaris. Het jaarverslag staat op de PDN website: www.PDNpensioen.nl. of kan op aanvraag worden toegestuurd.

Het Jaarbericht

PDN geeft jaarlijks een Jaarbericht uit. Het Jaarbericht is een verkorte, populaire versie van het jaarverslag. Het Jaarbericht wordt aan het huisadres van deelnemers, gepensioneerden en nabestaanden gestuurd. Het Jaarbericht is ook via de website beschikbaar.



Toeslagverlening bij PDN

Hoe blijft uw pensioen op peil?

Het leven wordt steeds duurder. Met 100 euro kunt u later minder kopen dan nu.

PDN streeft ernaar de koopkracht van uw pensioen zoveel mogelijk in stand te houden. Het bestuur van PDN neemt jaarlijks een besluit of ons pensioenfonds een toeslag kan geven op uw pensioen.

Toeslag en toeslagverlening zijn termen die we momenteel gebruiken voor wat we voorheen indexatie of indexering noemden. De term toeslag benadrukt de voorwaardelijkheid ervan.



TOESLAGEN VOOR DE ACTIEVE DEELNEMERS

Het pensioenfonds heeft de ambitie om jaarlijks een toeslag te geven op de pensioenen. De toeslagverlening is voorwaardelijk. Of daadwerkelijk toeslagen kunnen worden verleend, hangt af van de financiële positie van het fonds. U heeft dus geen recht op 'automatische' toeslagverlening. Het fonds reserveert er geen geld voor en er wordt geen premie voor betaald.

Voor de deelnemers die nog pensioen opbouwen wordt elk jaar op basis van het nieuwe loon per 1 januari de pensioenopbouw over dat jaar bepaald. Op deze wijze worden zowel de individuele als de algemene loonsverhogingen automatisch opgenomen in de nieuwe jaaropbouw. Hierdoor is echter nog niets gebeurd met de in eerdere jaren opgebouwde pensioenaanspraken. Deze zijn nog gebaseerd op de oude (meestal lagere)

inkomenssituatie. Het aanpassen van deze eerder opgebouwde pensioenaanspraken van de deelnemer aan loonsverhogingen noemt men backservice. In het pensioenreglement is bepaald dat in voorgaande jaren verworven pensioenaanspraken bij een individuele loonsverhoging worden verhoogd. Op die manier worden de in het verleden opgebouwde pensioenaanspraken aangepast aan het nieuwe, hogere loon.

In feite gebeurt hetzelfde met de algemene loonsverhogingen, zij het dat deze aanpassing *voorwaardelijk* is. Het bestuur van het pensioenfonds beslist jaarlijks, op basis van de financiële positie, of en in hoeverre de oude aanspraken in een bepaald jaar worden aangepast aan de algemene loonsverhoging bij DSM.

Zowel de jaaropbouw als de backservice voor de individuele loonsverhogingen worden gefinancierd uit de pensioenpremie die door de werkgever en werknemers wordt betaald. De backservice voor de algemene loonsverhogingen en de toeslagverlening van ingegane pensioenen worden echter gefinancierd uit de zogenaamde overrendementen. De premie van de werkgever en werknemers bevat voor deze backservice en toeslagverlening geen aparte opslag. Er is en wordt hiervoor ook geen geld gereserveerd (bestemmingsreserve gevormd). Deze backservice en toeslagverlening zijn daarom voorwaardelijk en er is dus op dit punt geen sprake van een recht.

Van het risico van een minder goede financiële positie en daarmee de kans dat backservice, maar ook de hierna besproken toeslagverlening op ingegane pensioenen niet kan plaatsvinden, wordt jaarlijks een inschatting gemaakt. Dat gebeurt volgens de voorschriften van de landelijke toezichthouder aan de hand van een zogenaamde continuïteitsanalyse.

Met dit rekeninstrument kan worden bepaald hoe groot de kans op realisatie van backservice en toeslagverlening is. PDN probeert haar beleid zo te voeren dat backservice en toeslagverlening mogelijk is en blijft. Op basis van de actuele financiële positie is de kans dat dit kan ruim.

Over de afgelopen drie jaar zijn volledige toeslagen toegekend bij alle algemene salarisverhogingen. De door u bij PDN opgebouwde pensioenaanspraken zijn (met terugwerkende kracht) verhoogd met die algemene

salarisstijgingen. Hieraan kunt u echter geen rechten ontlenen voor de verhoging voor dit jaar of de verwachting voor komende jaren.

TOESLAGEN OP INGEGANE PENSIOENEN

Het pensioenreglement bepaalt dat, mits de daarvoor vereiste financiële middelen aanwezig zijn, de ingegane pensioenen kunnen worden aangepast als de ontwikkeling van de kosten van levensonderhoud daartoe aanleiding geeft. Toeslagverlening is echter niet vanzelfsprekend.

Afhankelijk van de financiële positie van het fonds kan besloten worden om pensioenen niet of beperkt te verhogen. Toeslagverlening is dus *voorwaardelijk*. Regel is verder dat een eventuele aanpassing niet hoger mag zijn dan de algemene loonsverhoging bij DSM in datzelfde jaar.

Voor zover de toeslagverlening in enig jaar achterblijft bij de kosten van levensonderhoud kan het tekort in een volgend jaar alsnog gecompenseerd worden. Dit eveneens onder de voorwaarde dat de financiële positie van het fonds en de loonontwikkeling bij DSM dit toelaten. Op basis van deze regels zijn de ingegane pensioenen in 2007 verhoogd.

In de tabel hieronder ziet u hoeveel toeslag de afgelopen drie jaren is toegekend op de pensioenaanspraken van gewezen deelnemers en alle ingegane pensioenen.

Aan de gerealiseerde toeslagen kunnen geen rechten worden ontleend voor dit jaar of de verwachtingen voor komende jaren.

Onderneming:	% 2005	% 2006	% 2007
DSM Biologics Company	1,02	2,51	1,50
DSM Engineering Plastics Emmen	1,75	1,75	1,50
DSM Limburg, DSM Pharma Chemicals Venlo, DSM Resins, DSM Special Products Rotterdam en DSM Executive Services	1,00	2,51	1,50
DSM Gist Services	0,40	1,65	1,25
DSM NeoResins (vanaf 2007)			1,80
<i>Als gevolg van de invoering van de nieuwe pensioenregeling per 1 januari 2006 is een extra toeslag verleend van 2% (bij DSM Gist Services 1%)</i>			

VROEG/PREPENSIOEN EN/OF VRIJWILLIG PENSIOENSPAREN (VPS)?

Bent u deelnemer aan Vrijwillig Pensioensparen? En/of heeft u in het verleden aanspraken opgebouwd voor vroeg- of prepensioen? Ook deze pensioenen staan niet stil. Over het door u opgebouwde prepensioenkapitaal wordt jaarlijks een rentevergoeding toegekend. De hoogte van deze rente is gelijk aan het rendement van het pensioenfonds. Deze rente kan ook negatief zijn, maar in dat geval wordt de negatieve rente verrekend met de positieve rente in volgende jaren. Voor de periode van 1 juli 2007 tot 1 juli 2008 is de rente vastgesteld op 5,7% (4,3% voor voormalig PGB-deelnemers).

TOEKOMSTVERWACHTING

Ieder jaar opnieuw bekijkt het bestuur of (en zo ja in welke mate) de financiële positie van het fonds het verlenen van toeslagen toelaat. Op dit moment wordt in de pensioenwereld gewerkt aan de ontwikkeling van een indexatielabel voor pensioenfondsden. De bedoeling is dat pensioenfondsden daarmee de waarschijnlijkheid van toekomstige toeslagen objectief kunnen communiceren. Het indexatielabel moet inzicht geven in de gemiddelde te verwachten toeslagen en de kans dat deze niet gerealiseerd worden.





Personalialia per 1 januari 2008

Bestuur van PDN

Benoemd op voordracht van DSM Nederland

De heer J. Balder
Mevrouw M.E.J. Caubo
De heer J.M.H. Op Heij
De heer K.A. Pikaart
De heer F.J.A.M. Pistorius (voorzitter)
De heer A.J.M.S. Robeerst
De heer J. Schneiders
De heer G.J.H.M. Wagemans

*Benoemd op voordracht van de
Centrale Ondernemingsraad DSM Nederland*

De heer J.F. van Engelen (plaatsvervangend voorzitter)
De heer J.A.C. Noordover
De heer H. Noppers
De heer M.M.G. Ubachs

*Benoemd na verkiezing uit
en door de pensioengerechtigden*

De heer H.C.M. van Baarle
De heer J.J. Fransen van de Putte
De heer J.L. Heutmekers
De heer M.A. Waltmans

Beleggingsadviescommissie

Externe leden

De heer R. Clement
De heer P.J.W. Duffhues
De heer J. Weitenberg

Bestuursleden

De heer J.F. van Engelen
De heer J.M.H. Op Heij
De heer F.J.A.M. Pistorius (voorzitter)
De heer M.M.G. Ubachs

College van Belanghebbenden

Aangewezen door DSM Nederland

De heer E.H.M. Dormans
De heer F.J.C.M. de Kok
De heer J.W. Menkveld

Aangewezen door de COR DSM Nederland

De heer G.P. van den Anker
De heer A.M.J. de Boer (plaatsvervangend voorzitter)
De heer E.C.A.C. Gryson

Gekozen uit en door de pensioengerechtigden

De heer A.P.M. Appel
De heer J.J.M. Barendse (voorzitter)
De heer H. Verbrugge

College van Toezicht

De heer J.F. Maassen (voorzitter)
De heer J.T. van Niekerk
De heer W.L. Moerman

Waarmerkende Actuaris

Watson Wyatt

Accountant

Ernst & Young Accountants



Resultaten 2007

2007 was voor de beleggingen geen goed jaar. PDN behaalde een rendement van 1,5%, tegenover 5,4% in 2006. Vergelijkbare pensioenfondsen met vergelijkbaar beleggingsbeleid behaalden overigens een rendement van 1,3%. Ondanks het lagere rendement, zagen we al dat de dekkinggraad van ons pensioenfonds toenam tot 150%. In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de financiële situatie van PDN.



RENDEMENT 2007

Met zijn beleggingen behaalde PDN in 2007 een totaalrendement van 1,5%. Dit rendement bestaat uit directe opbrengsten zoals dividend en rente, maar ook beleggingsresultaten als gevolg van koersontwikkelingen. Die resultaten waren in het verslagjaar negatief.

In de volgende tabel is het rendement van 2007 voor PDN in de diverse beleggingscategorieën te zien. We zetten daarnaast ook het rendement van 2006 (zie voor de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën bladzijde 17).

Beleggingscategorie	Rendement PDN (%)	
	2007	2006
Aandelen	3,6	11,6
Vastrentende waarden	- 0,5	- 0,9
Inflation-linked bonds	0,6	- 2,7
Absolute return	3,7	7,8
Onroerend goed	- 24,2	32,3
Totaal	1,5	5,4

We gaan hierna kort in op de ontwikkelingen in de diverse beleggingscategorieën. De genoemde percentages zijn van toepassing op eind 2007.

Aandelen

Het jaar 2007 begon uitstekend. Net als in het voorgaande jaar zorgden omvangrijke inkoopprogramma's van aandelen en overnames voor hogere koersen. Zo werden in Nederland onder meer ABN Amro en Numico overgenomen. De Amerikaanse kredietcrisis gooide in de tweede helft van het jaar echter roet in het eten. De beleggingsportefeuille van ons pensioenfonds bestaat voor ruim 36% uit aandelen en dat leverde dit jaar een rendement op van 3,6%. Vorig jaar was dat 11,6%.

Vastrentende waarden en Inflation-linked Bonds

De Europese 10-jaarsrente steeg tot medio 2007 aanzienlijk (tot een hoogtepunt van 4,7%). Daarna daalde de rente als gevolg van de crisis op de Amerikaanse hypotheekmarkt. Toch was er uiteindelijk nog sprake van een stijging ten opzichte van eind 2006. De 2-jaarsrente vertoonde in 2007 een vergelijkbaar beeld. Voor PDN bedroeg het rendement -0,5% (2006: -0,9%). In 2007 bestond 37% van de beleggingsportefeuille van PDN uit vastrentende waarden. De Inflation-linked Bonds lieten bij PDN een rendement van 0,6% zien. Bij PDN is ruim 12% van het vermogen belegd in Inflation-linked Bonds.

Absolute Return

De portefeuille Absolute Return heeft als doel om op middellange termijn een aantrekkelijk rendement te behalen. Als doelrendement hebben we de geldmarktrente + 3%. Naast de gebruikelijke beleggingscategorieën als aandelen, onroerend goed en obligaties, beleggen we ook in bijvoorbeeld grondstoffen en infrastructuur. In 2007 breidden we de beleggingen uit met niet-beursgenoteerd onroerend goed en microkredieten. In 2007 bedroeg het rendement 3,7%.

Onroerend goed

De beursgenoteerde onroerendgoedfondsen zijn in 2007 voor het eerst sinds enkele jaren achtergebleven bij de prestaties van aandelen. De fondsen in Noord-Amerika en Europa daalden fors. De kredietcrisis was de belangrijkste reden voor de koersdaling van de onroerendgoedfondsen.

De beleggingen in onroerend goed (PDN belegt daarin 4% van het vermogen) leverden een negatief rendement op van 24,2%, tegenover een positief rendement van 32,3% in 2006.

WAT HEEFT PDN VERDIEND EN WAT WAREN DE KOSTEN IN 2007?

De totale opbrengsten bij PDN bedroegen in 2007 in totaal 201 miljoen euro, tegenover 366 miljoen euro in 2006. Er waren aan de lastenkant in 2007 echter meevallers waardoor er toch een positief saldo was van 131 miljoen euro, tegenover 142 miljoen euro in 2006. In de volgende tabel zijn de baten en lasten van PDN vergeleken met 2006.

(in miljoen euro)	2007	2006
Baten		
Premies		
<i>Werkgever</i>	120*	85
<i>Werknemer</i>	4	7
Opbrengst beleggingen	76	272
Overige baten	1	2
Totaal baten	201	366
Lasten		
Saldo waardeoverdracht	47	- 1
Uitkeringen	- 210	- 200
Wijziging Pensioenverplichtingen	99	- 17
Uitvoeringskosten	- 6	- 6
Totaal lasten	- 70	- 224
Resultaat	131	142

* In het voor de jaren 2006 t/m 2010 geldende financieringssysteem is de jaarlijkse bijdrage van DSM vastgesteld op 21% van het pensioengevend salaris. Daarnaast hebben in 2007 extra stortingen door DSM plaatsgevonden vanwege de fusie met Pensioenfonds Gist-Brocades (91 miljoen euro) en vanwege de collectieve waardeoverdracht dan DSM NeoResins (11 miljoen euro). Tevens werd een korting op de premie verleend van 69 miljoen euro.

HOE STAAN WE ER FINANCIËEL VOOR?

PDN had eind 2007 een belegd vermogen van ruim 5,2 miljard euro. Dit vermogen was verdeeld over verschillende beleggingscategorieën. Deze verdeling is te zien in onderstaande tabel.

	In miljoen euro	In %
Aandelen	1.918	36
Vastrentende waarden	1.944	37
Inflation-linked Bonds	651	12
Absolute Return	488	9
Onroerend goed	196	4
Overige beleggingen	30	1
Liquide middelen	33	1
Totaal	5.260	100

De Pensioenverplichtingen - d.w.z. de verplichting om zowel de huidige als de toekomstige pensioenen te betalen - bedroegen eind 2007 voor PDN ruim 3,5 miljard euro.

ONZE DEKKINGSGRAAD

Een belangrijke graadmeter voor de financiële gezondheid van een pensioenfonds is de dekkingsgraad.

De dekkingsgraad geeft namelijk aan hoe groot het pensioenvermogen is ten opzichte van de pensioenverplichtingen. Eenvoudig gezegd geeft de dekkingsgraad aan of er voldoende geld in kas is om alle pensioenen, nu en in de toekomst, uit te betalen. In de onderstaande tabel staat de dekkingsgraad van PDN over 2007, maar ook van PDC en PGB in de vier jaren die daaraan vooraf gingen.

Dekkingsgraad	2007	2006	2005	2004	2003
PDN	150%				
PDC		147%	142%	136%	126%
PGB		133%	129%	120%	116%

Wilt u meer weten over het beleggingsbeleid van PDN? Kijk dan op de website www.PDNpensioen.nl

BELANGRIJKE CIJFERS UIT HET JAARVERSLAG 2007

	2007	2006	2005
Deelnemers			
Actieve deelnemers pensioenregelingen	8.510	8.101	8.719
Gepensioneerden en nabestaanden	14.586	14.485	14.407
(Volledig) arbeidsongeschikten	514	542	597
Gewezen deelnemers (slapers: premievrije aanspraken)	9.795	10.098	11.695
Totaal	33.405	33.226	35.418
Deelnemers vrijwillig pensioensparen (VPS)	287	242	-
Actieve deelnemers prepensioneringsregelingen	450	517	754
Deelnemers beschikbare premieregeling	7.405	7.337	5.591
Belegd vermogen (in miljoen euro)	5.260	5.317	5.188
Pensioenverplichtingen (in miljoen euro)	3.585	3.685	3.669
Dekkingsgraad (in %)*			
PDN (voorheen PDC)	150	147	142
PGB	-	133	129
Gehanteerde rekenrente (PDN, voorheen PDC) (in %)	4,8	4,2	3,7
Premies (in miljoen euro)	124	92	70
Uitkeringen (in miljoen euro)	210	200	177
Beleggingsrendement (in %)	1,5	5,4	15,6
Pensioenreserve (in miljoen euro)	1.646	1.515	1.374

* De dekkingsgraad is berekend op basis van het pensioenfondsvermogen, dus niet het belegd vermogen. De voorziening en het vermogen voor de beschikbare premieregeling en het vrijwillig pensioensparen zijn hierbij buiten beschouwing gelaten.





Blik vooruit

INDEXATIELABEL

Het bestuur vindt goede pensioencommunicatie belangrijk. Het pensioen van Pensioenfonds DSM Nederland is namelijk voor veel mensen een zeer bepalende inkomensfactor. Voor onze deelnemers, die al pensioen genieten, is dat nu al het geval. Voor onze deelnemers die in de toekomst met pensioen gaan, is dat in de toekomst het geval. Daarom is het belangrijk dat er geen onduidelijkheden bestaan over de hoogte van het pensioen en over de voorwaarden van de uitbetaling. Het bestuur ziet zorgvuldig communiceren daarom als een van haar belangrijke taken en besteedt daaraan dan ook veel aandacht.



Tegen deze achtergrond volgt het bestuur, met velen anderen in de pensioenwereld, met belangstelling de landelijke ontwikkelingen van het zogenaamde "indexatielabel". De invoering van dit wettelijk voorgeschreven label wordt verwacht in de loop van 2008. Met de invoering van het label krijgt één aspect van de pensioenregeling sterk de nadruk: dat aspect betreft de vraag of pensioenfondsverleningen kunnen verlenen op de pensioenen. Natuurlijk is het toeslagbeleid van het pensioenfonds belangrijk en de informatie daarover ook. Maar, voor de hoogte van de uitkering zijn andere elementen van de regeling evenzeer of zelfs meer van belang. Het zich met de communicatie richten op één onderdeel van de regeling draagt het gevaar in zich dat belanghebbenden het oordeel over de toeslagverlening, ten onrechte zien als een oordeel over de gehele regeling.

AFKOOP KLEINE AANSPRAKEN

De Pensioenwet heeft ook ingrijpende gevolgen voor de afkoop van pensioenrechten. De wet biedt de mogelijkheid om kleine pensioenaanspraken onder voorwaarden af te kopen, vanaf twee jaar na de beëindiging van de deelneming.

Het bestuur heeft besloten van de nieuwe mogelijkheden gebruik te maken. Dat beperkt de administratieve kosten. In de loop van 2008 zullen alle personen met uitgestelde aanspraken die lager zijn dan de bij wet vastgestelde grenswaarde worden gevraagd of zij hun nog niet ingegane pensioen willen afkopen. Het gaat hierbij om een ouderdom- of partnerpensioen dat bij ingang minder is dan circa € 400,- per jaar. Bijna 30% van de personen met uitgestelde aanspraken voldoet in beginsel aan de voorwaarden van afkoop.



Uw pensioen nader toegelicht

Aan de hand van een aantal vragen geven we een toelichting op de pensioenwereld in het algemeen en PDN in het bijzonder.

WAT IS PENSOEN?

Pensioen is een periodieke uitkering die iemand ontvangt, nadat hij/zij is opgehouden met werken wegens het bereiken van een vastgestelde leeftijd of wegens arbeidsongeschiktheid. Ook de uitkering aan nabestaanden valt onder pensioen.



HOE WERKT ONS PENSOENSTELSEL?

Het Nederlandse pensioenstelsel voorziet van overheidswege in:

- de AOW: een pensioen voor mensen die 65 jaar worden;
- de WIA of WAO: een uitkering voor mensen die arbeidsongeschikt worden of zijn geworden;
- de Anw: een uitkering voor de partner of kinderen van overledenen.

AOW, WIA of WAO en Anw leveren een basisinkomen. Daarnaast is er nog het ondernemingspensioen.



Bijvoorbeeld het pensioen van PDN. Hierbij kan het gaan om ouderdomspensioen, partnerpensioen of arbeidsongeschiktheidspensioen. Verder kunnen medewerkers persoonlijk nog voor hun pensioen sparen. Bij PDN kan dit via Vrijwillig Pensioensparen (VPS). Voor medewerkers van DSM die zijn geboren voor 1950 gelden ook andere prepensioenspaarregelingen.

HOE KOMEN HET PENSOEN EN HET PENSOEN-REGLEMENT TOT STAND?

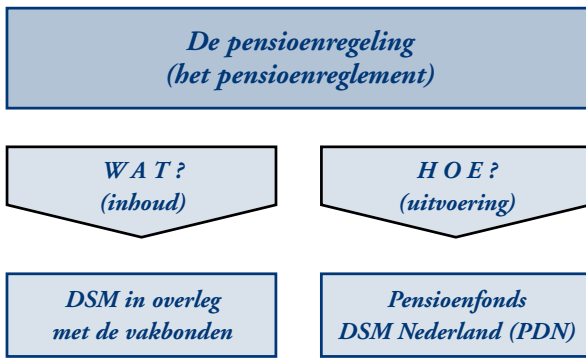
Het ondernemingspensioen hoort bij de arbeidsvoorwaarden van de werkgever. Daarom komt de inhoud van de pensioenregeling tot stand in overleg tussen de onderneming en vakbonden. Als er eenmaal een pensioenregeling is, moet de uitvoering van de regeling en de pensioengelden buiten de onderneming worden beheerd, bijvoorbeeld bij een pensioenfonds zoals PDN. Pensioenfondsen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenafspraken die werkgevers en vakbonden samen hebben gemaakt. Het bestuur van het pensioenfonds heeft een eigen verantwoordelijkheid hierin. Vandaar dat zij zelfstandig beoordelen of de afspraken financieel en technisch kunnen worden uitgevoerd en of zij voldoen aan de wettelijke eisen. De door het bestuur getoetste afspraken worden vastgelegd in het pensioenreglement.

WIE IS PDN?

Pensioenfonds DSM Nederland (PDN) is het pensioenfonds dat voor alle DSM-ondernemingen in Nederland de pensioenregeling uitvoert. PDN is een onafhankelijke stichting, met een eigen bestuur dat de koers bepaalt. De pensioenregeling geldt voor de werknemers, ex-werknemers en hun nabestaanden van de volgende DSM-bedrijven:

- DSM Limburg
- DSM Gist Services
- DSM Resins
- DSM NeoResins
- DSM Engineering Plastics Emmen
- DSM Pharma Chemicals Venlo
- DSM Special Products
- DSM Biologics Company en
- DSM Executive Services.

Ook verzorgt PDN de pensioenen van de (ex-) werknemers van een aantal voormalige DSM-onderdelen. In totaal gaat het hierbij om ca. 33000 deelnemers.



WIE HEBBEN BELANG BIJ GOED PENSIOENFONDSBESTUUR?

Meerdere partijen hebben er belang bij dat het pensioenfonds goed wordt bestuurd:

- De deelnemers: de werknemers die nog in dienst zijn van DSM en pensioen opbouwen.
- De pensioengerechtigden: degenen die al pensioen ontvangen.
- De gewezen deelnemers (slapers), degenen die DSM hebben verlaten vóór hun pensioen en die hun pensioenrechten niet hebben meegenomen naar hun nieuwe pensioenfonds.
- De werkgevers.

WAT DOET HET COLLEGE VAN BELANGHEBBENDEN?

Het bestuur moet verantwoording afleggen aan het College van Belanghebbenden over het beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd. Het College van Belanghebbenden moet na afloop van elk jaar daarover een oordeel geven. Voor het oordeel is doorslaggevend of het bestuur op een evenwichtige manier de belangen van alle belanghebbenden heeft behartigd.

Ook heeft het College van Belanghebbenden het recht advies uit te brengen over:

- a. het wijzigen van het beleid ten aanzien van het College van Belanghebbenden;
- b. de vorm, inrichting en samenstelling van het interne toezicht;
- c. het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;
- d. het vaststellen en wijzigen van de vergoedingsregeling voor bestuursleden;
- e. het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid.

Het College van Belanghebbenden bestaat uit negen leden.

Van deze negen leden zijn:

- a. drie leden aangewezen door DSM Nederland;
- b. drie leden aangewezen door de Centrale Ondernemingsraad van DSM Nederland;
- c. drie leden gekozen uit en door en uit de pensioengerechtigden.

WAT DOET HET COLLEGE VAN TOEZICHT?

Het College van Toezicht houdt toezicht op het bestuur.

Het College van Toezicht bestaat uit drie, van het pensioenfonds onafhankelijke, deskundigen. De leden van het College van Toezicht worden benoemd door het bestuur. Het College beoordeelt bijvoorbeeld:

- of de procedures en processen van het fonds op orde zijn
- hoe het fonds wordt bestuurd
- hoe het bestuur omgaat met de risico's van het fonds op de langere termijn.

WAT DOET PDN?

PDN voert de pensioenregeling uit, d.w.z. is ervoor verantwoordelijk dat de deelnemer of gepensioneerde die recht heeft op pensioen dat ook krijgt. Verder moet PDN ervoor zorgen dat het pensioengeld goed wordt belegd, zodat er voldoende geld in kas is om de pensioenen te betalen, nu en in de toekomst. PDN hoeft deze taken niet zelf uit te voeren, maar mag dit ook door iemand anders laten doen. Zo heeft PDN de uitvoerende activiteiten uitbesteed aan DSM Pension Services (DPS) (zie bladzijde 25). Ook al worden deze werkzaamheden in feite uitgevoerd door DPS, het bestuur van het pensioenfonds blijft ervoor verantwoordelijk.

WIE BESTUURT PDN?

Het bestuur van PDN bestaat vanaf 1 januari 2008 uit zestien leden. De leden worden benoemd door het bestuur. Van deze zestien leden zijn:

- a. acht leden voorgedragen door DSM Nederland
- b. vier leden voorgedragen door de Centrale Ondernemingsraad van DSM Nederland
- c. vier leden gekozen uit en door de pensioengerechtigden

Wat doet het bestuur?

Het bestuur moet het fonds uiteraard besturen. Hierbij moet het bestuur de belangen van alle belanghebbenden van het fonds, zoals de deelnemers, de pensioengerechtigden, de slapers en de werkgever steeds op een evenwichtige manier afwegen.

Onder het besturen van het fonds vallen onder meer de volgende taken:

- vaststellen en uitvoeren van statuten en pensioenreglementen van het fonds
- zorg dragen voor het bijhouden van opgebouwde pensioenaanspraken van de deelnemers
- zorg dragen voor het uitbetalen van opgebouwde pensioenen aan pensioengerechtigden
- managen van de risico's die verbonden zijn aan de activiteiten van het fonds
- vaststellen op welke wijze het vermogen van het fonds op hoofdlijnen wordt belegd en dit laten uitvoeren
- vaststellen op welke wijze met de belanghebbenden van het fonds wordt gecommuniceerd en dit uitvoeren

WIE IS DSM PENSION SERVICES (DPS)?

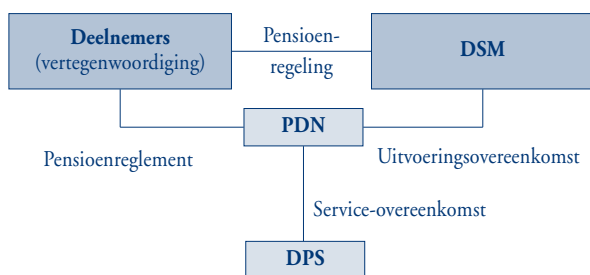
DPS is een professionele pensioenuitvoeringsorganisatie. Eigenaar van DPS is DSM NV. PDN heeft voor de feitelijke uitvoering van zijn pensioenreglementen een service-overeenkomst afgesloten met DPS. DPS verzorgt voor PDN het vermogensbeheer, het pensioenbeheer, de communicatie, de financiële administratie en de bestuurs-ondersteuning.

HOE KOMT PDN AAN ZIJN GELD?

PDN bouwt zijn vermogen op door de ontvangst van pensioenpremies en door beleggingsinkomsten uit het vermogen.

VAN WIE ONTVANGT ONS PENSIOENFONDS PENSIOENPREMIE?

PDN ontvangt van de werkgever jaarlijks een vaste pensioenpremie van 21% van de salarissom. Een deel hiervan incasseert de werkgever bij de werknemers. De afspraken over de betaling van de premie zijn vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen PDN en DSM.



WAAROM BELEGT PDN ZIJN VERMOGEN?

PDN belegt zijn vermogen om rendement te behalen. Dat rendement is nodig om pensioenen te kunnen uitkeren. Daarvoor zijn de pensioenpremies alléén niet voldoende. Een deel van de pensioenuitkeringen moet worden betaald uit het speciaal daarvoor opgebouwde vermogen. Om niet alleen nu, maar ook in de toekomst pensioenen te kunnen (blijven) uitbetalen, moet dat vermogen voldoende groeien. Ook de pensioenverplichtingen nemen immers ieder jaar toe; bijvoorbeeld door de groei van de salarissen van de deelnemers en door de eventuele toeslagverlening op de pensioenrechten. Het vermogen groeit onvoldoende als PDN het geld simpelweg op een spaarrekening zet. Beleggen levert over een langere periode gemiddeld een hoger rendement op. De rendementen van beleggingen zijn wel veel wisselvalliger dan die van spaartegoeden. Om deze schommelingen op te kunnen vangen, moet PDN wettelijk vereiste reserves aanhouden. Die reserves fungeren ook als buffer bij tegenvallende resultaten.

HOE BELEGT ONS PENSIOENFONDS?

Om de risico's te beperken belegt PDN niet in één, maar in meerdere beleggingscategorieën. Bijvoorbeeld in:

- **Aandelen.** Met aandelen wordt deelgenomen in het kapitaal van ondernemingen. Daarmee kan men op langere termijn een hoger rendement behalen dan met andere beleggingsvormen, maar men loopt wel een relatief hoger risico. Daarom moeten pensioenfondsen bij het beleggen in aandelen volgens de wet hoge reserves aanhouden. PDN probeert het risico te beperken door de aandelen in portefeuille te spreiden over verschillende (bedrijf)sectoren en regio's (landen, continenten).
- **Vastrentende waarden.** Dit zijn obligaties en leningen. Bij dit soort beleggingen wordt geld uitgeleend aan bijvoorbeeld de Nederlandse Staat of aan bedrijven. Deze beleggingsvorm kan worden vergeleken met een spaarrekening. Over het algemeen hebben obligaties en leningen op jaarbasis een stabiel rendement: de zo genaamde rentevergoeding. Bij vastrentende waarden loopt men dus een relatief laag risico, waardoor de wettelijk voorgeschreven reserve bij dit soort beleggingen lager is.
- **Inflation-linked Bonds.** Dit zijn obligaties waarbij de belegger wordt gecompenseerd voor geldontwaarding (inflatie). Daardoor is een vast reëel rendement gegarandeerd. Het risico is dus laag, net als de voorgeschreven reserves.
- **Absolute Return.** Dit zijn beleggingen in een mix van aandelen en obligaties, waarvan op middellange termijn een aantrekkelijk rendement wordt verwacht tegen een beperkt risico. Vanwege dit beperktere risico zijn ook hier de voorgeschreven reserves lager.
- **Onroerend goed.** Er zijn twee vormen van belegging in onroerend goed: direct (huizen, winkels en kantoren) en indirect (aandelen in onroerend goed fondsen). PDN belegt alleen in indirect onroerend goed.

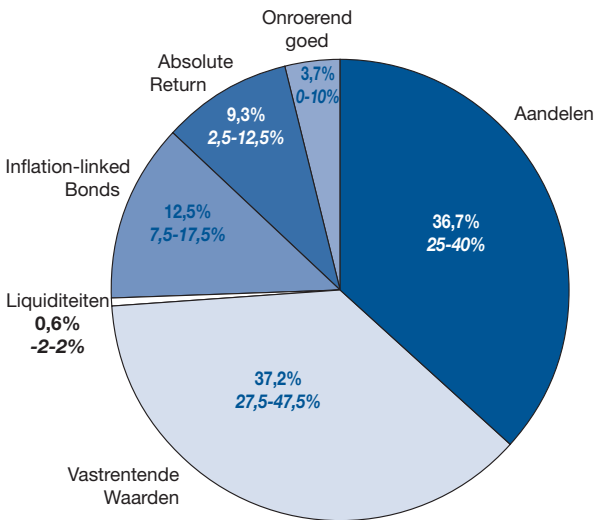
HOE KOMT HET BELEGGINGSBELEID TOT STAND?

Het PDN bestuur stelt jaarlijks zijn beleggingsbeleid vast. Halverwege het jaar wordt dit beleid geëvalueerd. Dan wordt het beleid zo nodig bijgesteld. Het beleid ligt vast in een "beleggingsnota". Daarin staat onder meer hoeveel procent van het vermogen moet worden geïnvesteerd in welke beleggingscategorie. Voor elke categorie wordt bovendien vastgesteld aan welke marges (boven- en ondergrens) de beleggingsafdeling van DPS zich daarbij moet houden. Het percentage mag nooit hoger zijn dan de bovengrens en nooit lager dan de ondergrens. Het bestuur laat zich bij het vaststellen van het beleggingsbeleid adviseren door de Commissie Beleggingen. Deze

adviescommissie bestaat uit drie externe deskundigen en vier PDN bestuursleden (twee werknemers- en twee werkgeversleden).

BELEGGINGSBELEID 2008

Voor 2008 heeft PDN het volgende beleggingsbeleid vastgesteld:



PDN streeft naar een verdeling van zijn beleggingen over de verschillende categorieën volgens de in deze grafiek aangegeven percentages. De cursief gezette 'marges' geven de bovengrens en de ondergrens aan, waaraan de beleggers zich moeten houden. De marges zijn vastgelegd in de beleggingsnota van PDN.

HOE WEET JE OF ONS PENSIOENFONDS FINANCIËEL GEZOND IS?

De dekkingsgraad is een belangrijke graadmeter voor de financiële gezondheid van een pensioenfonds. Die laat de verhouding zien tussen de bezittingen (het pensioenvermogen) en de verplichtingen van het fonds (de opgebouwde pensioenrechten). Als de dekkingsgraad 100% of hoger is, is er in principe voldoende geld in kas om de pensioenen te betalen. Het gaat hierbij echter om een momentopname. De dekkingsgraad moet gezien worden als een peilstok en niet als een garantie. Om eventuele tegenvallers in de beleggingen te kunnen opvangen is daarom een beduidend hogere dekkingsgraad noodzakelijk. De overheid stelt in het kader van het toezicht op de pensioenfondsen eisen hieraan. Een pensioenfonds dat onder de minimale dekkingsgraad van 105% komt, moet een herstelplan opstellen en uitvoeren om de zo genaamde onderdekking weg te werken.

Naast de minimale dekkingsgraad heeft de overheid ook buffervereisten geformuleerd. De buffervereisten gaan uit van de gedachte dat er reserve aan geld moet worden opgebouwd voor tijden waarin de financiële markten slechte resultaten laten zien. De buffervereisten zijn gekoppeld aan de opbouw van de beleggingsportefeuille. Aandelen vereisen een hogere buffer dan een stabielere beleggingscategorie zoals obligaties. In Nederland komen de buffervereisten uit op een dekkingsgraad van 120 tot 130%. PDN heeft eind 2007 een dekkingsgraad van 150%.

Wilt u meer weten over een of meer van deze onderwerpen? Kijk dan op de website van PDN: www.PDNpensioen.nl of bel de Pension Desk: 045-5788100.

Wilt u meer of meer details weten over het beleggingsbeleid en de resultaten van PDN? Bekijk dan het Jaarverslag 2007 van PDN op de website www.PDNpensioen.nl.





Onze pensioenregeling

Op deze pagina's geven we de belangrijkste pensioenregels die gelden voor alle DSM ondernemingen in Nederland. We bespreken niet de overgangsbepalingen voor medewerkers die geboren zijn vóór 1950 en ook niet de overgangsbepalingen die zijn opgesteld bij de overgang van het oude naar het nieuwe reglement per 1 januari 2006. Hiervoor verwijzen wij naar het pensioenreglement.

OUDERDOMSPENSIEN

Per jaar bouwen deelnemers 2% op van het pensioen(jaar)loon, verminderd met € 12.209 (2008), aan ouderdomspensioen. Het bedrag van € 12.209 wordt de



franchise genoemd. Over deze franchise betaalt u geen premie en bouwt u geen pensioen op, omdat u vanaf 65 jaar ook recht hebt op AOW. Het franchisebedrag is bij de invoering van de nieuwe pensioenregeling afgeleid van het wettelijk minimumloon. Het wordt jaarlijks aangepast aan de loonontwikkeling.

Voorbeeld 1

Pensioenopbouw per jaar bij een jaarsalaris van € 45.000

Het pensioen(jaar)loon bedraagt € 45.000. De franchise bedraagt € 12.209. De pensioenopbouw is in dit voorbeeld dan als volgt te berekenen:
 $\text{€ 45.000 minus € 12.209} (= \text{€ 32.791}) \times 2\% = \text{€ 656}$

Let op: Omdat de overheid toestaat dat voor medewerkers die zijn geboren voor 1 januari 1950 de bestaande mogelijkheden voor vervroegde uittreding gehandhaafd blijven, geldt voor deze groep een ander franchisebedrag, namelijk € 17.311.

PARTNERPENSIEN

Per jaar bouwt u 70% van het opgebouwde ouderdomspensioen op als partnerpensioen. Het partnerpensioen geldt voor: huwelijkspartners; partners die bij de Burgerlijke Stand als partner geregistreerd zijn; partnerrelaties (geen bloed- en aanverwanten in rechte lijn) die notarieel zijn vastgelegd en zijn aangemeld bij het pensioenfonds.

Voorbeeld 2

Opbouw partnerpensioen per jaar bij een jaarsalaris van € 45.000

70% van € 656 (zie voorbeeld hiervoor) = € 459.

OVERLIJDEN TIJDENS DIENSTVERBAND

Als een DSM-medewerker vóór zijn 65e overlijdt, ontvangt de achterblijvende partner een pensioen van 70% van het ouderdomspensioen, dat de overledene tot zijn/haar 65-jarige leeftijd zou hebben opgebouwd. Totdat de nabestaande 65 jaar wordt, ontvangt hij/zij verder ook, aanvullend hierop, een tijdelijke toeslag én een aanvullend partnerpensioen. De tijdelijke toeslag bedraagt 20% van het partnerpensioen. Deze wordt onder andere toegekend omdat er tot 65 jaar sprake is van hogere fiscale inhoudingen. Het aanvullend partnerpensioen is afgeleid van de wettelijke nabestaandenuitkering (Anw-uitkering) en bedraagt momenteel € 13.198. Of de achterblijvende partner recht heeft op een Anw-uitkering, is onder andere afhankelijk van de leeftijd, of sprake is van kinderen jonger dan 18 jaar en het inkomen van de nabestaande. Een Anw-uitkering heeft geen invloed op het aanvullend partnerpensioen van het pensioenfonds.

Voorbeeld 3

Partnerpensioen bij overlijden voor 65 jaar

Stel de deelnemer met een jaarsalaris van € 45.000 zou tot zijn 65e 35 deelnemersjaren kunnen bereiken. Het partnerpensioen is dan $35 \times € 459 = € 16.065$. Het tijdelijk partnerpensioen is dan 20% van € 16.065 = € 3.213. Tevens heeft de partner dan recht op een aanvullend partnerpensioen van € 13.198. Bij overlijden van de deelnemer tijdens dienstverband bedraagt het totale partnerpensioen voor de achterblijvende partner dan € 32.476 per jaar (exclusief een eventuele Anw-uitkering), indien en zolang de achterblijvende partner jonger dan 65 jaar is.

De opbouw van het pensioen is afhankelijk van het arbeidsongeschiktheidspercentage van de deelnemer. In de volgende tabel staan de percentages waarmee het pensioenfonds de pensioenopbouw voortzet.

Premievrije pensioendoorbouw bij arbeidsongeschiktheid

Arbeitsongeschiktheidspercentage	Pensioenopbouw gaat verder voor
35% tot 45%	40%
45% tot 55%	50%
55% tot 65%	60%
65% tot 80%	75%
80% tot 100%	100%

WEZENPENSIOEN

Als een deelnemer overlijdt, ontvangen zijn of haar kinderen, voor zover deze minderjarig of studierend zijn, een partnerpensioen van 14% van het ouderdomspensioen. Voor een volle wees (beide ouders overleden) wordt dit percentage verdubbeld tot 28%. Ook hier geldt dat als de deelnemer komt te overlijden vóór zijn of haar 65e, het wezenpensioen wordt berekend over het ouderdomspensioen dat hij of zij tot op 65-jarige leeftijd zou hebben opgebouwd.

ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSPENSIOEN

Vanaf 1 januari 2006 is er de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA). De opvolger van de WAO. De WIA geldt voor medewerkers die op of na 1 januari 2004 arbeidsongeschikt zijn geworden. Zijn deze medewerkers na twee jaar (104 weken exact) nog steeds arbeidsongeschikt, dan vallen zij onder de WIA. Voor de medewerkers die vallen onder de oude WAO blijven de WAO-regels van toepassing. Voor de medewerkers die onder de WIA vallen, geldt dat bij gehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid onder voorwaarden recht is op een arbeidsongeschiktheidspensioen.

Het loon dat uitgaat boven € 45.507 is niet via de WIA verzekerd. In het pensioenreglement is daarom een maatregel getroffen om ook het loon dat boven dit maximum uitgaat te verzekeren. Dat gebeurt in de vorm van arbeidsongeschiktheidspensioen. Het recht op deze uitkering geldt bij volledige (80-100%) arbeidsongeschiktheid volgens de WIA. Het recht ontstaat wanneer het deelnemerschap in het pensioenfonds eindigt vanwege de arbeidongeschiktheid. Het jaarlijkse arbeidsongeschiktheidspensioen bedraagt 70% van het loon dat uitgaat boven € 45.507. In dat geval zal het pensioenfonds ook de opbouw van ouderdomspensioen tot de pensioendatum voortzetten. Zonder dat de arbeidsongeschikte deelnemer daarvoor premie betaalt.

VERVROEGD MET PENSIOEN

Wettelijk gezien is de officiële ingangsdatum voor pensioen 65 jaar. Toch is het mogelijk om nog vóór de 65-jarige leeftijd vervroegd met pensioen te gaan. Deelnemers geboren vóór 1950 kunnen namelijk gebruik maken van overgangsregelingen die per 1 januari 2006 zijn ingegaan. Medewerkers geboren na 1949 kunnen dit doen door een deel van het opgebouwde pensioen te laten uitkeren tussen 60 en 65 jaar. In pensioentaal heet dat 'actuariële vervroeging'.

Deze vervroeging gaat niet helemaal ten koste van de pensioenaanspraken bij 65 jaar. Per 1 januari 2006 is namelijk de franchise (zie onder 'Ouderdomspensioen') extra verlaagd.

Door de lagere franchise bouwt men meer pensioen op. Dat extra ouderdoms- en partnerpensioen is bedoeld voor de periode tussen 60 en 65 jaar.

Partnerpensioen uitruilen

Het opgebouwde partnerpensioen kan men (gedeeltelijk) uitruilen tegen meer ouderdomspensioen. Het hogere ouderdomspensioen kan men vervolgens gebruiken voor actuariële vervroeging, dus om vervroegd met pensioen te gaan.

Wilt u meer weten over een of meer van deze onderwerpen? Kijk dan op de website van PDN: www.PDNpensioen.nl of bel de Pension Desk: 045-5788100.

Lijst van afkortingen en trefwoorden

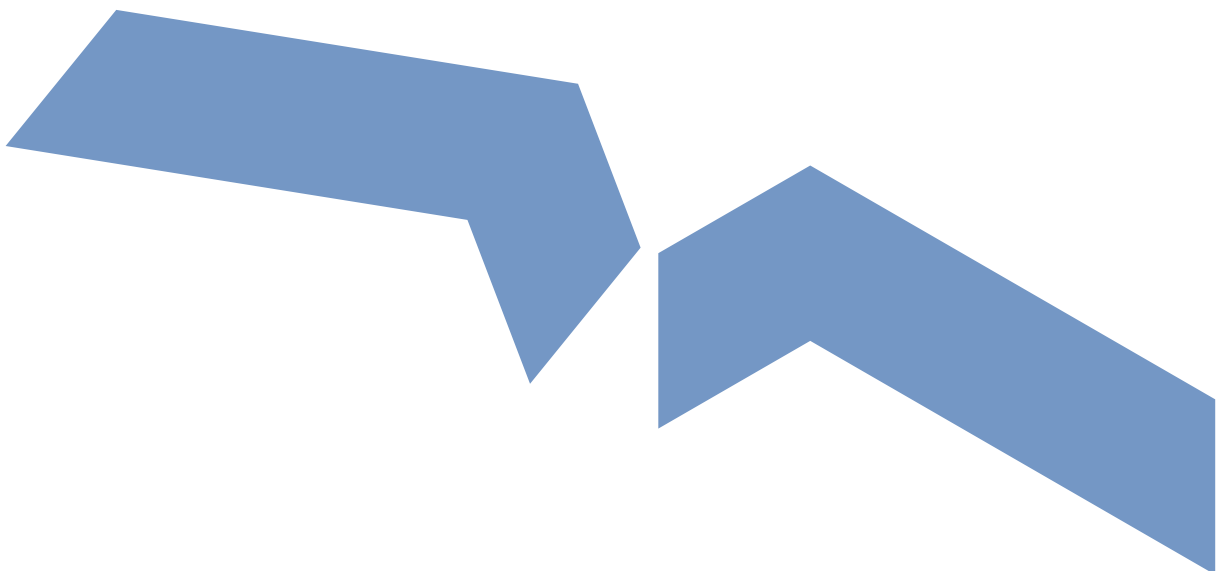
AFKORTINGEN

Anw	Algemene nabestaandenwet
AOW	Algemene Ouderdomswet
DPS	DSM Pension Services
FTK	Financieel Toetsingskader
PDC	Stichting Pensioenfonds DSM-Chemie
PDN	Stichting Pensioenfonds DSM Nederland
PGB	Stichting Pensioenfonds Gist-Brocades
STAR	Stichting van de Arbeid
VPS	Vrijwillig PensioenSparen
UPO	Uniform Pensioenoverzicht
VUT	Vervroegde Uittreding
WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering
WIA	Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen

TREFWOORDEN

Aandelen	Beleggingen in kapitaal van ondernemingen.
Absolute Return	Beleggingen in een mix van aandelen en obligaties, waarvan op middellange termijn een aantrekkelijk rendement wordt verwacht tegen een beperkt risico.
Actuariële vervroeging	Een deel van het opgebouwde pensioen kan men laten uitkeren voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, namelijk tussen 60 en 65 jaar. Dit noemt men actuariële vervroeging. Als je het pensioen eerder in laat gaan dan de officiële ingangsdatum, wordt het pensioen 'actuariel' (dat wil zeggen verzekeringswiskundig berekend) gekort. Het pensioen wordt dan, rekening houdend met rente en sterftekansen, verlaagd. Vandaar dat de pensioenwereld dat 'actuariële korting' noemt.
Backservice	Backservice is van toepassing op een pensioenregeling die gebaseerd is op het eindloon. Wanneer bij een salarisverhoging ook de in het verleden opgebouwde pensioenaanspraken worden verhoogd, noemt men dit de backserviceverhoging.
Beleggingsnota	Nota waarin door het bestuur het beleggingsbeleid van het pensioenfonds is vastgelegd. Hierin staat onder meer hoeveel procent van het vermogen moet worden geïnvesteerd in een bepaalde beleggingscategorie (bijvoorbeeld aandelen of vastrentende waarden).
Beleggingsrendement	Het resultaat van de opbrengsten uit het belegd vermogen (onder andere dividend en koerswinst).
Corporate Governance	De Nederlandse Corporate Governance Code ('Code Tabaksblat') is op 1 januari 2004 van kracht geworden en heeft vooral tot doel om bij te dragen aan de versterking en handhaving van het vertrouwen in financiële markten. Dit door op een heldere manier verantwoording over het gevoerde beleid af te leggen en toezicht op het bestuur van beursgenoteerde ondernemingen mogelijk te maken. Aandeelhouders, zoals pensioenfondsen, worden daarom opgeroepen van hun aandeelhoudersstemrecht gebruik te maken en verslag te doen van hun stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen.

Dekkingsgraad	Verhouding tussen bezittingen (het pensioenvermogen) en verplichtingen (de opgebouwde pensioenrechten).
Financieel Toetsingskader (FTK)	De in het kader van de nieuwe Pensioenwet (2007) voorgenomen, aangescherpte financiële regels voor pensioenfondsen.
Franchise	Dat deel van het salaris dat niet meetelt voor de opbouw van het ondernemingspensioen. Men krijgt immers later ook AOW, dus men hoeft niet over het hele salaris pensioen op te bouwen. Het franchisebedrag is vaak afgeleid van de AOW of het minimumloon.
Goed Pensioenfondsbestuur	Naam waaronder het traject om te komen tot een plan van aanpak voor goed pensioenfondsbestuur bekend is. Eind 2005 heeft de STAR principes voor Goed Pensioenfondsbestuur gepubliceerd. Invoering is gepland voor 1 januari 2008.
Inflation-linked Bonds	Obligaties (zie vastrentende waarden) waarbij de belegger gecompenseerd wordt voor een eventuele geldontwaarding (inflatie) van het uitgeleende geld.
Maatschappelijk Verantwoord Beleggen	Maatschappelijk Verantwoord Beleggen combineert de financiële doelstellingen van beleggers met hun bezorgdheid over sociale, milieu- en ethische kwesties (SME).
Partnerpensioen	Pensioen dat wordt uitgekeerd aan de partner (of kinderen) van de deelnemer aan een pensioenregeling. Verzamelnaam voor weduwen-, weduwnaars-, wezen- en partnerpensioen.
Pensioenverplichtingen	De verplichtingen die het pensioenfonds heeft tegenover haar deelnemers. Met andere woorden: de bedragen die nodig zijn om de huidige en toekomstige pensioenen aan de deelnemers te kunnen uitbetalen.
Slapers	Je bent een slaper of gewezen deelnemer als je deelname aan de pensioenregeling is gestopt doordat je niet langer bij het bedrijf of in de bedrijfstak werkt. Je houdt recht op het pensioen dat je hebt opgebouwd, maar bouwt nu niet meer op. Indien de daarvoor vereiste financiële middelen aanwezig zijn worden deze pensioen-aanspraken geïndexeerd conform de aanspraken van pensioengerechtigden.
Vastrentende waarden	Geld dat wordt uitgeleend via obligaties (schuldbrief van een lening) of leningen met een vaste couponrente.



COLOFON

Productie:	DSM Pension Services, afd. Bestuursondersteuning
Tekst:	Herman Mandemakers, www.lezen-en-schrijven.nl
Vormgeving / druk:	Publi Productions Maastricht
Foto's:	Annemiek Mommers

